

14. การวิเคราะห์และคำอธิบายของฝ่ายจัดการ

14.1 ภาพรวม

ในช่วงปี 2558 - 2559 เศรษฐกิจไทยได้เติบโตอย่างช้า ๆ เพราะประสบปัญหาเชิงโครงสร้างจากทั้งภายนอกและภายในประเทศ สำหรับปัญหาเชิงโครงสร้างภายในประเทศเป็นผลมาจากส่วนภาคอุตสาหกรรมไทยที่มีความสามารถไม่เพียงพอในการพัฒนาสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ยังคงต้องพึ่งพาการนำเข้าสินค้าเทคโนโลยีขั้นสูง ขณะเดียวกันภาคการส่งออกมีแนวโน้มลดลงมาโดยตลอดเป็นผลให้การผลิตภาคอุตสาหกรรมชะลอตัว ประกอบกับภาคเกษตรกรรมก็ประสบปัญหาจากภาวะราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ การชะลอการใช้จ่ายใช้สอยของภาคครัวเรือน และการชะลอการลงทุนของภาคเอกชน ด้วยสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้นทางรัฐบาลได้ใช้นโยบายการคลังในช่วงปี 2558 - 2559 ในการกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ทั้งจากกิจกรรมของรัฐบาลกลางทั้งในและนอกงบประมาณที่เน้นใช้จ่ายลงทุนโครงการขนาดเล็ก สามารถเร่งดำเนินการได้เร็ว นับเป็นแนวทางที่เหมาะสมซึ่งจะช่วยสร้างงานในระยะสั้นได้ในภาวะที่อุปสงค์ในประเทศชะลอตัว รวมทั้งรัฐวิสาหกิจที่เร่งดำเนินโครงการลงทุนใหม่และโครงการต่อเนื่อง

สำหรับกลุ่มบริษัท มีรายได้ในส่วนงานโครงการมาจากการใช้งบประมาณของรัฐบาล ซึ่งถือเป็นทั้งข้อดี และข้อด้อยในส่วนที่เป็นข้อดีคือความรวดเร็วในการเบิกจ่ายเงินตามความคืบหน้าของงาน ทำให้เกิดสภาพคล่อง ข้อด้อยคือโครงการที่ได้มักเป็นโครงการขนาดเล็ก ทำให้รายได้ที่มาจากงานโครงการลดลง

ผลกระทบทางเศรษฐกิจไม่เพียงแต่จะกระทบในส่วนโครงการที่ได้จากรัฐบาล ยังกระทบไปถึงรายได้การจากขายสินค้าให้ภาคเอกชน ซึ่งปัจจุบันมีการแข่งขันด้านราคาสูง ในขณะที่ต้นทุนไม่สามารถลดลงได้เท่ากับราคาสินค้าที่ลดลง จึงเป็นความท้าทายที่จะต้องพยายามขายสินค้าให้มีปริมาณมากขึ้นเพื่อชดเชยกับรายได้ที่สูญเสียไปจากราคาขายที่ลดลง

14.2 ผลการดำเนินงานและความสามารถในการทำกำไร

ในปี 2559 กลุ่มบริษัท มีรายได้รวม 1,128 ล้านบาท ต่ำกว่าปีที่ผ่านมา 109 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 8.9 จากปี 2558 ที่มีรายได้รวม 1,237 ล้านบาท และกลุ่มบริษัทมีผลขาดทุนสุทธิ 115 ล้านบาท ในขณะที่ปีที่ผ่านมามีกำไรสุทธิอยู่ที่ 57 ล้านบาท โดยมีสาเหตุมาจาก

รายได้จากการพัฒนาระบบ

รายได้จากการพัฒนาระบบ เป็นรายได้จากรูรกิจประเภทโครงการ ซึ่งมาจากหน่วยธุรกิจโทรคมนาคม (Telecom) หน่วยธุรกิจโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศระดับองค์กร (EIT) หน่วยธุรกิจการให้บริการและพัฒนาระบบสารสนเทศ (INEC) หน่วยธุรกิจระบบสนับสนุนกิจการโทรคมนาคม (TVT) หน่วยธุรกิจระบบวิทยุและโทรทัศน์ (DB) และหน่วยธุรกิจการให้บริการติดตั้งอุปกรณ์เครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ (SIG) โดยในปี 2559 กลุ่มบริษัทมีรายได้จากการพัฒนาระบบ จำนวน 574 ล้านบาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา 207 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 26.5 ทั้งนี้เนื่องมาจากโครงการที่ได้จากการประมูลเป็นโครงการขนาดเล็ก

บริษัท อินเทอร์เน็ตเน็ทส์ รีเสิร์ช คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
รายได้จากการขาย

รายได้จากการขายส่วนใหญ่มาจากหน่วยธุรกิจช่องทางจัดจำหน่ายสินค้าไอทีประเภทผลิตภัณฑ์ระดับองค์กร (IT Green) และหน่วยธุรกิจผลิตซ้ำซอฟต์แวร์ (AR) โดยในปี 2559 มีรายได้จากการขาย จำนวน 545 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 97 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.6 ซึ่งเป็นผลมาจากการใช้นโยบายในการรักษาฐานลูกค้า และการขยายฐานลูกค้า

รายได้อื่น

รายได้อื่นส่วนใหญ่มาจากผลกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน

ต้นทุนค่าบริการพัฒนาระบบและต้นทุนขาย
ต้นทุนค่าบริการและพัฒนาระบบ

ต้นทุนค่าบริการและพัฒนาระบบเป็นต้นทุนสำหรับงานประเภทโครงการ โดยในปี 2559 กลุ่มบริษัทมีต้นทุนค่าบริการและพัฒนาระบบ จำนวน 474 ล้านบาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา 145 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 23.4 ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับรายได้ค่าบริการพัฒนาระบบที่ลดลง

ต้นทุนขาย

ต้นทุนขายเป็นต้นทุนสินค้าสำหรับงานประเภทที่ไม่ใช่โครงการ โดยในปี 2559 กลุ่มบริษัทมีต้นทุนขาย จำนวน 444 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาจำนวน 82 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.6 ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับรายได้จากการขาย

ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร

ในปี 2559 กลุ่มบริษัทมีค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร จำนวน 283 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 121 ล้านบาท โดยมีสาเหตุหลักมาจากการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับรายได้ที่ยังไม่เรียกชำระของงานโครงการสัญญาจ้างเหมาโครงการหนึ่งจำนวน 99.4 ล้านบาท เนื่องจากการพัฒนาโครงการดังกล่าวมีระยะเวลาเกินกว่ากำหนดระยะเวลาส่งมอบงานตามสัญญา และบริษัทได้รับหนังสือสัญญาบอกเลิกสัญญาจ้างเหมาจากผู้ว่าจ้างดังกล่าวเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2560 นอกจากนี้บริษัทฯ ได้บันทึกประมาณการค่าปรับตามสัญญาและค่าริ้อถอนไว้ในบัญชีเป็นจำนวนรวมประมาณ 12.9 ล้านบาท

ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนในบริษัทร่วม

ในปี 2559 กลุ่มบริษัทมีผลขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม จำนวน 2.8 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 1.8 ล้าน ซึ่งเป็นผลมาจากการรับรู้ผลขาดทุนของบริษัท คลีน แพลนนิ่ง จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ IT Green ถือหุ้นอยู่ร้อยละ 25 เนื่องจาก บริษัท คลีน แพลนนิ่ง จำกัด ยังคงอยู่ระหว่างดำเนินการขอจัดตั้งโรงไฟฟ้า ซึ่งล่าช้ากว่ากำหนด เพราะรอรัฐบาลจัดทำกฎหมายประกอบ

บริษัท อินเทอร์เน็ตเน็ทส์ รีเสิร์ช คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน

ในปี 2559 กลุ่มบริษัทมีค่าใช้จ่ายทางการเงิน จำนวน 28.7 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 9.7 ล้านบาท เป็นผลมาจากการชนะการประมูลโครงการใหญ่ โดยงบประมาณในการลงทุนส่วนหนึ่งมาจากเงินกู้ธนาคาร ทำให้กลุ่มบริษัทมีภาระทางด้านดอกเบี้ย ตลอดจนภาระทางด้านค่าธรรมเนียมในการจัดทำหนังสือค้ำประกันธนาคาร นอกจากนี้กลุ่มบริษัทได้ทำการขยายฐานธุรกิจ โดยการเข้าร่วมทุนจัดตั้งบริษัท สิงห์คอม อินเทอร์เน็ต กรุ๊ป จำกัด ซึ่งต้องจัดหาเงินกู้เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของบริษัทที่ร่วมทุน ทำให้กลุ่มบริษัทมีภาระดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น

ผลขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์

ในปี 2559 กลุ่มบริษัทมีผลขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ โดยได้คำนวณจากภาวะผูกพันผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

กำไร (ขาดทุน)

ในปี 2559 กลุ่มบริษัทมีผลขาดทุนทั้งสิ้น 115 ล้านบาท โดยมีสาเหตุหลักมาจากการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญจำนวน 99.4 ล้านบาทจากการถูกยกเลิกสัญญา และประมาณการค่าปรับตามสัญญาและค่าเรือถอนเป็นจำนวนรวมประมาณ 12.9 ล้านบาท

14.3 ความสามารถในการบริหารทรัพย์สิน
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 กลุ่มบริษัทมีลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น จำนวน 519 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 49.5 ของสินทรัพย์รวม เปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา ลดลง 216 ล้านบาท เป็นผลมาจากรายได้ที่ลดลง ประกอบกับการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญรวม 99.99 ล้านบาท แบ่งเป็นโครงการที่ถูกยกเลิก 99.4 ล้านบาท และโครงการที่อยู่ในกระบวนการของศาลปกครองอีก 0.6 ล้านบาท

สำหรับอัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้การค้าในปี 2559 อยู่ที่ 1.78 เท่า เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้จากการพัฒนาระบบและรายได้จากการขาย โดยมีระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยอยู่ที่ 205 วัน ดีขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา โดยปีที่ผ่านมาอยู่ที่ 255 วัน

สินค้าคงเหลือ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 กลุ่มบริษัทมีสินค้าคงเหลือ จำนวน 151.4 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 32.4 ล้านบาท โดยแบ่งเป็นสินค้าสำเร็จรูปเพิ่มขึ้น 9.2 ล้านบาท และงานระหว่างทำเพิ่มขึ้น 36 ล้านบาท โดยสินค้าระหว่างทางและวัสดุลดลง 12.8 ล้านบาท

สำหรับอัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือในปี 2559 อยู่ที่ 6.79 เท่า ลดลงจากปีที่ผ่านมา โดยในปีที่ผ่านมาอยู่ที่ 10.25 เท่า ระยะเวลาในการขายสินค้าเฉลี่ยในปี 2559 อยู่ที่ 54 วัน นานกว่าปีที่ผ่านมา โดยในปีที่ผ่านมาอยู่ที่ 36 วัน สาเหตุที่ใช้เวลานานขึ้นเป็นผลมาจางานระหว่างทำจากงานโครงการใหญ่ที่จะส่งมอบในปีถัดไป

14.4 สภาพคล่องและความเพียงพอของเงินทุน

โครงสร้างเงินทุน

ในปี 2559 กลุ่มบริษัทมีหนี้สินรวมทั้งสิ้นเป็นจำนวน 678 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 89 ล้านบาท โดยแบ่งเป็นหนี้สินหมุนเวียนเพิ่มขึ้น 71 ล้านบาท และหนี้สินระยะยาวเพิ่มขึ้น 18 ล้านบาท สำหรับหนี้สินที่เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการกู้เงินเพื่อใช้ในงานโครงการที่เกิดขึ้นในปี และเพื่อใช้ในการสนับสนุนการดำเนินงานของบริษัทสิงคโปร์ อินเทอร์เน็ต กรุ๊ป จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุน และบางส่วนเป็นผลมาจากการปรับปรุงสำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน

ส่วนของผู้ถือหุ้นในปี 2559 มีจำนวนหุ้นสามัญเพิ่มขึ้น 30,480 หุ้น ซึ่งเกิดจากการผู้ถือใบสำคัญแสดงสิทธิได้ใช้สิทธิซื้อหุ้นสามัญ (IRCP-W2) จำนวน 25,400 หน่วย โดย 1 หน่วยสามารถซื้อหุ้นสามัญได้ 1.20 หุ้น ในราคา 5.25 บาทต่อ 1 หุ้นสามัญ สำหรับในส่วนของกำไรสะสม ได้ทำการตั้งสำรองตามกฎหมายเพิ่มขึ้นจากหุ้นสามัญที่เพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มบริษัทได้รับผลกระทบจากผลขาดทุนจากงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ จำนวน 117.76 ล้านบาท นอกจากนี้กลุ่มบริษัทยังได้มีการจ่ายเงินปันผล จำนวน 12.7 ล้านบาท จากการประกาศจ่ายเงินปันผลจากผลการดำเนินงานของปี 2558

อัตราส่วนหนี้ต่อส่วนของผู้ถือหุ้นในปี 2559 อยู่ที่ 1.91 สูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา โดยปีที่ผ่านมาอยู่ที่ 1.22 เป็นผลมาจากการกู้เงินเพื่อใช้ในโครงการตามที่ได้อธิบายข้างต้น แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มบริษัทพยายามรักษาระดับอัตราหนี้ต่อทุนไม่ให้สูงไปกว่านี้

สภาพคล่อง

งบกระแสเงินสด

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 กลุ่มบริษัท มีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดทั้งสิ้น จำนวน 222.76 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 123.7 ล้านบาท ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดจากกิจกรรมดังต่อไปนี้

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานจำนวน +11.8 ล้านบาท ในปี 2559 กลุ่มบริษัทมีกำไรจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน +30.8 ล้านบาท ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นลดลง +110 ล้านบาท และหนี้สินหมุนเวียนอื่นเพิ่มขึ้น +16.6 ล้านบาท ในขณะที่สินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น -36.5 ล้านบาท เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นลดลง -77.4 ล้านบาท จ่ายภาษีเงินได้ -30.3 ล้านบาท และรายการอื่น ๆ อีก -1.4 ล้านบาท

กระแสเงินสดจากกิจกรรมการลงทุนใช้ไปจำนวน -7.5 ล้านบาท โดยมีการใช้จ่ายเพื่อซื้ออุปกรณ์และซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ -11.3 ล้านบาท จ่ายซื้อเงินลงทุน -3.25 ล้านบาท ในขณะที่มีเงินสดรับจากการจำหน่ายอุปกรณ์ +3.1 ล้านบาท และเงินฝากสถาบันการเงินที่มีภาระค้ำประกันลดลง +6 ล้านบาท

กระแสเงินสดจากกิจการจัดหาเงิน +119 ล้านบาท มาจากเงินกู้ยืมสถาบันการเงินทั้งระยะสั้นและระยะยาว +523.9 ล้านบาท รับค่าหุ้น +4.9 ล้านบาท รับจากการใช้สิทธิซื้อหุ้น 0.16 ล้านบาท ในขณะที่มีการชำระหนี้ -382.6 ล้านบาท ดอกเบี้ยจ่าย -12 ล้านบาท และการจ่ายปันผล -14.6 ล้านบาท

อัตราส่วนสภาพคล่อง

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 กลุ่มบริษัทมีอัตราส่วนสภาพคล่อง (Current Ratio) อยู่ที่ 1.42 เท่า ลดลงจากปีที่ผ่านมา โดยปีที่ผ่านมาอัตราส่วนอยู่ที่ 1.67 เท่า และมีอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว (Quick Ratio) อยู่ที่ 1.19 เท่า ลดลงจากปีที่ผ่านมา อัตราส่วนสภาพคล่องที่ลดลงเป็นผลมาจากหนี้สินหมุนเวียนที่เพิ่มขึ้นจากเงินกู้ยืมเพื่อใช้ในงานโครงการและซื้อสินค้าจากต่างประเทศ แต่อย่างไรก็ตามยังถือได้ว่าสภาพคล่องของกลุ่มบริษัทอยู่ในเกณฑ์ที่ดีและมีความสามารถในการชำระหนี้สูง

14.5 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานในอนาคต

จากการที่กลุ่มบริษัทดำเนินธุรกิจด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว ปัจจัยสำคัญที่อาจมีผลกระทบในอนาคตก็คือการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถให้ทันกับเทคโนโลยี โดยเฉพาะบุคลากรทางด้านทีมขาย ทีมจัดหารหัสคู่อุปกรณ์ และทีมวิศวกร เพื่อให้ลูกค้ามีความมั่นใจในศักยภาพของกลุ่มบริษัทที่จะส่งมอบงานที่มีคุณภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้

และจากผลของการยกเลิกสัญญาโครงการที่เกิดขึ้น อาจเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของลูกค้าและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อาทิเช่น สถาบันการเงินที่กลุ่มบริษัทใช้บริการสินเชื่อ ถึงแม้ว่าการยกเลิกโครงการดังกล่าวอยู่ระหว่างการดำเนินการโต้แย้ง และดำเนินการตามกฎหมาย ดังนั้น กลุ่มบริษัทจึงต้องเพิ่มความระมัดระวังในการทำงานให้เสร็จและส่งมอบงานได้ตามความต้องการของลูกค้า